

Kúria
végzése

Az ügy száma:	Bfv.II.1.150/2023/16.
A határozat szintje:	felülvizsgálat
A tanács tagjai:	Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró Dr. Demeter Zsuzsanna bíró Dr. Boros Tibor, bíró Dr. Tuba István Krisztián, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2024. július 4.
Az ügy tárgya:	új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette és más bűncselekmény
Terhelt:	I. rendű II. rendű IV. rendű
Első fok:	Debreceni Járásbíróság, 1.B.493/2019/894., ítélet, tárgyalás, 2022. július 11.
Másodfok:	Debreceni Törvényszék, 18/A.Bf.303/2022/131., ítélet, nyilvános ülés, 2023. május 18.
Az indítványok előterjesztői:	I. rendű terhelt II. rendű IV. rendű
Az indítvány iránya:	az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben I. rendű, II. rendű és IV. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványokat elbírálva a Debreceni Járásbíróság 1.B.493/2019/894. számú, illetve a Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság 18/A.Bf.303/2022/131. számú ítéletét I. rendű, II. rendű és IV. rendű terheltek tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítványok előterjesztői, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthatnak be.

Indokolás

[1] I. 1. A Debreceni Járásbíróság a 2022. július 11-én kihirdetett 1.B.493/2019/894. számú ítéletével

- I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetében [Btk. 184. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] mint társtettes, és ezért – mint visszaesőt – 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön és abból a terhelt legkorábban a büntetés háromnegyed részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra;

- II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetében [egy esetben: Btk. 184. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont, egy esetben: Btk. 184/A. § (1) bekezdés c) pont cb) alpont] mint társtettes, és ezért – halmazati büntetésül – 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön és abból a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra;

- IV. rendű terheltet bűnösnek mondta ki új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetében [Btk. 184. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] mint társtettes, valamint kábítószer birtoklásának vétségében [Btk. 178. § (6) bekezdés], és ezért – halmazati büntetésül – 3 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön és abból a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra;

- mindemellett az I. rendű terhelttel szemben 2.266.250 forint, a II. rendű terhelttel szemben 3.206.250 forint, a IV. rendű terhelttel szemben 1.515.000 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el.

[2] Az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű terhelt tekintetében kétirányú fellebbezések alapján eljáró Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2023. május 18-án kihirdetett 18/A.Bf.303/2022/131. számú ítéletével az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű terhelt új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetteként minősülő cselekményének jogszabályi alapját

– a IV. rendű terhelt esetében a társtettesi minősítés mellőzésével – a Btk. 184. § (1) bekezdés negyedik fordulatra és (2) bekezdés a) pontjára pontosította, míg a II. rendű terhelt további új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetteként értékelt cselekményét – a társtettesi minősítés mellőzése mellett – a Btk. 184/A. § (1) bekezdés c) pont cb) alpont második fordulata és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősítette. I. rendű terhelt szabadságvesztésének és a közügyektől eltiltás tartamát 3-3 évre enyhítette, míg IV. rendű terhelttel szemben a büntetést mint visszaesővel szemben tekintette kiszabottnak és úgy rendelkezett, hogy e terhelt a szabadságvesztésből legkorábban annak háromnegyed részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A vagyonekobzás összegét az I. rendű terhelt tekintetében 1.966.250 forintban, a II. rendű terhelt tekintetében 3.466.250 forintban, a IV. rendű terhelt tekintetében 1.641.000 forintban határozat meg; egyebekben azonban az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ítéletben megállapított tényállás felülvizsgálati indítvánnyal érintett részének lényege szerint I. rendű terhelt és a cselekmény elkövetésének idején még élettársa, azóta házastársa II. rendű terhelt 2017. évben internetről a ... weboldalról, illetve egyéb oldalról, külön erre a célra létrehozott e-mail címet használva rendeltek pszichoaktív hatóanyag tartalmú port, amely a közismert néven „herbál”, illetve „biofü” alapanyaga. A terheltek 2017. május 4. napjától legalább 23 alkalommal rendeltek, legtöbbször bruttó 1.000 gramm súlyú, összesen 20.677 gramm súlyú csomagot. Azt pontosan nem lehet megállapítani, hogy a csomag milyen mennyiségű új pszichoaktív hatóanyag tartalmú port tartalmazott, de legalább az alább részletezetteknek megfelelően, összesen 8.825 gramm fogyasztásra kész új pszichoaktív anyaggal kereskedtek. Rendeléseiket város1 különböző postahivatalaiba ottmaradóra, személy1 címzett nevére kérték, melyek személy2 cím1 feladó feltüntetésével

érkeztek meg. Ez a név és cím azonban fiktív. A csomagért II. rendű és I. rendű terheltek felváltva mentek.

[4] Az így beszerzett pszichoaktív hatóanyag tartalmú port II. rendű terhelte korábbi lakásában, a cím2 alatt, vagy az I. rendű terhelte édesanyjának lakásába, a cím3 alatt acetontartalmú körömlakklemosó, illetve orvosi ziliz felhasználásával I. rendű terhelte – több esetben II. rendű terhelte segítségével – fogyasztásra készre elkészítette. Annak egy részét elfogyasztotta, nagyobb részét azonban további kereskedők, illetve fogyasztók részére értékesítették. I. rendű terhelte az új pszichoaktív anyagot 2016. év elejétől 2017. év október 28. napján történt előállításáig, II. rendű terhelte 2017. évtől 2018. május 09. napjáig, XII. rendű terhelte előállításáig terjedő időszakban értékesítették, legalább négy terhelte-társuk részére az alábbiak szerint.

[5] I. rendű terhelte cím3 szám alatti lakóhelyén lefoglalt 3,75 gramm zöld növény, 0,019 – 0,22 gramm, 5F-MDMB-PINACA, 5F-MDMB-PICA, AMB-FUBINACA hatóanyag tartalmú, mely vegyületek az elkövetéskor hatályos Btk. 184/D § (1) bekezdése alapján új pszichoaktív anyagnak minősülnek. Az I. rendű terhelte szemben elrendelt házkutatás eredményeként 2017. október 28. napján lakóhelyéről, továbbá a tulajdonát képező BMW kombi gépjárműből, az új pszichoaktív anyag mellett 2 doboz ampullákat tartalmazó doboz és 52 darab kék színű szív alakú tabletta is lefoglalásra került, amely gyógyszerek androgén anabolikus szteroidok és a tiltott teljesítménycsökkentő szerek közé sorolhatók a 427/2016. (XII.15) Korm. rendelet szerint. Ugyanezen a napon lefoglalásra került továbbá az I. rendű terhelte Huawei típusú mobiltelefonja is.

[6] I. rendű terhelte biológiai mintáiban 5F-MDMB-PINACA, továbbá AMB-FUBINACA, EMB-FUBINACA és e kettő közös bomlásterméke, AB-FUBINACA metabolit volt kimutatható. Az 5F-MDMB-PINACA, az AMB-FUBINACA, valamint az EMB-FUBINACA az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet szerint és az elkövetéskor hatályos Btk. 184-184/C. §, illetve a 184/D. § (1) bekezdése alapján új pszichoaktív anyagnak minősül.

[7] Az I. rendű és a II. rendű terhelte élettársi kapcsolatát megelőzően, 2017 januárjától – ápriliséig terjedő időszakban az I. rendű terhelte a II. rendű terhelte fiának, III. rendű terhelteknél eladott legalább 2 gramm porállagú, illetve legalább 20 gramm fogyasztásra kész pszichoaktív anyagot, összesen legalább 40.000 forint értékben. 1 gramm por 12.000 forint, 5 gramm kész növény 4.000 forint áron került átadásra. Az átadásokra az I. rendű és II. rendű terheltek aktuális lakóhelyein került sor.

[8] 2017. májusától 3 és fél hónapon keresztül már legalább napi 65 gramm fogyasztásra kész új pszichoaktív anyagot tartalmazó zöld növényt vásárolt III. rendű terhelte az I. rendű és II. rendű terheltektől 50 gramm/25.000 forint áron.

[9] III. rendű terhelte az átvett pszichoaktív anyag egy részét saját maga fogyasztotta el, míg a fennmaradó mennyiséget értékesítette a későbbiekben részletezett személyeknek. Az I. rendű és II. rendű terheltek tudták, hogy III. rendű a tőlük vásárolt új pszichoaktív anyag nagyobb részét továbbértékesíti.

[10] A 3 és fél hónapot 105 nappal számolva a III. rendű terhelte 6.825+20 gramm pszichoaktív hatóanyag tartalmú növényi törmeléket és 2 gramm por állagú új pszichoaktív anyagot vett meg minimum 3.452.500 forint értékben I. rendű és II. rendű terheltektől. A megvett összes növényi anyag új pszichoaktív hatóanyag tartalmának becsült mennyisége – figyelemmel a Bűnügyi Szakértői és Kutató Központban vizsgált szintetikus kannabinoidok 0,1%-os hatóanyag koncentrációjára – 6,84 gramm, amely a csekély mennyiség felső határát meghaladja. A 2 gramm por állagú új pszichoaktív anyag hatóanyag-tartalma ismeretlen maradt.

[11] II. rendű terhelt 2016. évtől kezdődően alkalmanként, majd 10 hónapon keresztül a XII. rendű terhelt előállításáig, 2018. május 09. napjáig rendszeresen adott el pszichoaktív hatóanyag tartalmú növényi törmelékét XII. rendű terheltnek, hogy az az élettársa tanú 1 függőségét ily módon kezelni tudja. Az átadásokra korábban a II. rendű terhelt cím4 lakásában, a ... úton egy bárnál, illetve később a cím2 alatti lakásában került sor. A későbbiekben már a II. rendű terhelt munkahelyére, a zöldségbolthoz hívta XII. rendű terheltet, ahol az előre megbeszélt két alma vásárlása mellé kapta meg az adagot. Itt kb. négy alkalommal vásárolt a XII. rendű terhelt, azonban terhessége miatt a lakásához közelebbi helyen, a Coop boltnál találkoztak, mellyel szemben általános iskola található.

[12] Összesen kb. 10 hónapon keresztül vásárolt a XII. rendű terhelt a II. rendű terhelttől napi 5 grammokat, grammját 1.000 forintért számolva. Összesen legalább 1.500.000 forintot adott át a XII. rendű terhelt a II. rendű terheltnek. Utoljára 2018. május 08. napján cím3 alatti lakásában adott el a II. rendű terhelt 5 gramm pszichoaktív hatóanyag tartalmú növényi törmelékét a XII. rendű terheltnek 4.000 forintért. A II. rendű terhelt tudta azt, hogy a XII. rendű terhelt az élettársa szükségletén felüli mennyiséget tovább értékesíti azért, hogy az így befolyt összegből tudja az élettársa fogyasztását fedezni.

[13] A megvett összesen 1.500 gramm növényi anyag új pszichoaktív hatóanyag tartalmának becsült mennyisége – figyelemmel a Bűnügyi Szakértői és Kutató Központban 2017. évben vizsgált szintetikus kannabinoidok 0,1-6%-os hatóanyag koncentrációjára – 1,5 gramm, mely nem haladja meg a csekély mennyiség felső határát.

[14] I. rendű terhelt IV. rendű terhelt részére 2017 májusától az I. rendű terhelt előállításáig, 2017. október 28. napjáig heti rendszerességgel értékesített fogyasztásra kész pszichoaktív anyagot. A IV. rendű terhelt heti legalább 20 grammot 1.000 forint/gramm áron, összesen legalább 480 grammot vásárolt I. rendű terhelttől minimum 480.000 forintért. Egy részét elfogyasztotta, többi részét továbbértékesítette, melyről I. rendű terheltnek tudomása volt.

[15] A 480 gramm növényi anyag új pszichoaktív hatóanyag tartalmának becsült mennyisége – figyelemmel a Bűnügyi Szakértői és Kutató Központban 2017. évben vizsgált szintetikus kannabinoidok 0,1-6%-os hatóanyag koncentrációjára – 0,48 gramm, mely nem haladja meg a csekély mennyiség felső határát.

[16] IV. rendű terhelttől 30,19 gramm össztömegű 5F-MDMB-PINACA, valamint AMB-FUBINACA hatóanyag tartalmú zöld növény került lefoglalásra, mely 0,15-1.81 gramm hatóanyag tartalma nem éri el a csekély mennyiség felső határát.

[17] I. rendű és II. rendű terhelt 2017. évben, pontosabban meg nem határozható időszakban és mennyiségben értékesített új pszichoaktív hatóanyag tartalmú növényi törmelékét a II. rendű terhelt testvérének, V. rendű terheltnek is, aki továbbértékesítette azt.

[18] Az I. és II. rendű terheltek a fenti időszakban legalább 7325 gramm, 7,32 gramm hatóanyag-tartalmú, míg a II. rendű terhelt további 1500 gramm, 1,5 gramm hatóanyag-tartalmú új pszichoaktív anyaggal kereskedett, amelynek során az I. és II. rendű terheltek legalább 3.932.500 forinttal, a II. rendű terhelt további 1.500.000 forinttal gazdagodott.

[19] A terheltektől lefoglalt és le nem foglalt új pszichoaktív anyag hatóanyag-tartalma 7,33 gramm (I. rendű terhelt), illetve 8,83 gramm (II. rendű terhelt), amely a csekély mennyiség felső határát meghaladja, annak majdnem négyszeres, illetve több, mint négyszeres mennyisége.

[20] III. rendű terhelt 2016. decemberétől 2017. év elejéig az ismeretlen felső kapcsolatától, azt követően az I. és II. rendű terheltektől beszerzett új pszichoaktív hatóanyag-tartalmú növényi törmelékét továbbértékesítette pontosabban meg nem határozható

időpontban IV. rendű, V. rendű, valamint VIII. rendű terheltek részére pontosabban meg nem határozható mennyiségben, melyet azok továbbértékesítettek.

[21] IV. rendű az I. rendű, II. rendű, III. rendű, VIII. rendű és IX. rendű terheltektől megvásárolt új pszichoaktív hatóanyag-tartalmú növényi törmelék saját fogyasztását meghaladó részét továbbértékesítette az alábbiakban részletezettek szerint:

[22] 2017 májusától a 2017. október 28-i előállításáig terjedő időszakban tanú 2 részére heti 20 grammot 1.000 forint/gramm áron, összesen 480 gramm, 0,48 gramm becsült új pszichoaktív hatóanyag-tartalmú növényi törmeléket 480.000 forintért értékesített. Az értékesítésekre a biciklis bolt mögötti területen került sor. A pénzen kívül különféle tárgyakat is adott át tanú 2 a IV. rendű terheltnak a megvásárolt új pszichoaktív hatóanyag tartalmú növényi törmelékért cserébe, így például órát, élelmiszert, pelenkát. Az értékesített mennyiség a csekély mennyiség felső határát nem éri el.

[23] Tanú3-nak 2017 júliusától a 2017. október 28-i előállításáig heti 2 alkalommal egy-egy gramm, összesen 32 gramm új pszichoaktív hatóanyag tartalmú növényi törmeléket 20.000 forintért adott el, melynek becsült új pszichoaktív hatóanyag tartalma 0,032 gramm a csekély mennyiség felső határát nem éri el. A készpénz átadásán kívül tanú 3 különféle munkálatokat is végzett IV. rendű terhelte részére, például boltba, tisztítóba ment.

[24] Tanú4 2017 júliusától a 2017. október 28-i előállításáig terjedő időszakban legalább 3 alkalommal, alkalmanként 5 gramm, összesen 15 gramm új pszichoaktív hatóanyag tartalmú növényi törmeléket vásárolt 1.000 forint/gramm áron számolva IV. rendű terhelttől, melyért ruhaneműket, így baseball sapkát, melegítő felsőt, valamint karlancot, fülbevalót adott. A vásárlásokra IV. rendű terhelte lakása előtti folyosón, a ... úton került sor. Az összmennyiség becsült új pszichoaktív hatóanyag-tartalma 0,015 gramm a csekély mennyiség felső határát nem éri el.

[25] Tanú5 2017 júniusától a 2017. október 28-i előállításáig napi szinten vásárolt 1.000 forint/gramm, illetve 4.500 forint/5 gramm áron a IV. rendű terhelttől. 2017 novemberéig összesen legalább 700 gramm új pszichoaktív hatóanyag tartalmú növényi törmeléket vett, legalább 630.000 forintért. A készpénzen kívül barcelonás táskát és mezét is adott tanú 5 a IV. rendű terheltnak. A vásárlások a IV. rendű terhelte lakása mögötti területen, a játszótér dombjánál történtek. Az összmennyiség becsült új pszichoaktív hatóanyag tartalma 0,7 gramm a csekély mennyiség felső határát nem éri el.

[26] Tanú6-nak 2017 nyarától-szeptemberéig 1.000 forint/gramm áron legalább 4 x 3 grammot, összesen 12 gramm új pszichoaktív hatóanyag tartalmú növényi törmeléket, 12.000 forintért értékesített IV. rendű terhelte város1 különböző részein. Az összmennyiség becsült új pszichoaktív hatóanyag tartalma 0,012 gramm a csekély mennyiség felső határát nem éri el.

[27] VIII. rendű terhelte 2017 nyarán egy alkalommal 40 grammot 40.000 forintért, valamint egy alkalommal 30 grammot 24.000 forintért vásárolt IV. rendű terhelttől. Ezt követően X. rendű terhelttel megállapodott, hogy az az ismerőseitől vásárol neki új pszichoaktív hatóanyag-tartalmú növényi törmeléket, vagy összehozza olyanokkal, akiktől a VIII. rendű terhelte közvetlenül vásárolni tud. Ezen megállapodás alapján IV. rendű terhelttől legalább 20 alkalommal, alkalmanként 30-50 gramm súlyú fogyasztásra kész új pszichoaktív hatóanyag tartalmú növényi törmeléket vásárolt 700-1000 forint/gramm áron X. rendű terhelte a VIII. rendű terhelte által átadott pénzből, és a megvett mennyiséget átadta VIII. rendű vádlottnak, tudva arról, hogy az azt tovább fogja értékesíteni. A VIII. rendű terhelte által IV. rendű terhelttől – legalább húsz alkalommal, alkalmanként 30-50 gramm – megvásárolt új pszichoaktív anyag mennyisége legalább 600 gramm, amelyet összeszámolva a 70 gramm mennyiséggel, a 670 gramm új pszichoaktív anyag hatóanyag-tartalma 0,67 gramm, amellyel a IV. rendű terhelte 484.000 (420.000+64.000 forint) forinttal gazdagodott.

[28] A IV. rendű terhelt a fenti időszakban legalább 1909 gramm, 1,9 gramm hatóanyag-tartalmú új pszichoaktív anyagot értékesített, amellyel 1.641.000 forinttal gazdagodott. Mindezt összegezve a nála lefoglalt 30,19 gramm, 0,15 gramm hatóanyag-tartalmú új pszichoaktív anyaggal, a lefoglalt és le nem foglalt mennyiség hatóanyag-tartalma 2,05 gramm, amely éppen meghaladja a csekély mennyiség felső határát.

[29] IV. rendű terhelt vizelet és vérmintájában Δ 9-THC-COOH, AB-FUBINACA, AMB-FUBINACA, AB-FUBINACA M metabolit, 5F-ADB-PINACA és 5F-MDMB-PINACA volt kimutatható. Azt az eljárás során nem lehetett megállapítani, hogy a terhelt kitől szerzett be kábítószernek minősülő anyagot, és pontosan mikor fogyasztotta el. A DELTA9-THC-COOH a kenderből készült hasis és marihuána pszichotróp hatásaiért felelős hatóanyagának a Δ tetra-hidro-cannabinolnak az emberi szervezetben keletkező, és vizelettel kiürülő metabolitja. A Δ 9-THC-COOH, illetve a cannabis a Btk. 459. § 18.) pontja értelmében kábítószer. Az AB-FUBINACA, az AMB-FUBINACA és az AB-FUBINACA M metabolit arra utal, hogy a Btk. 459. § értelmében kábítószernek minősülő AB-FUBINACA, és új pszichoaktív anyagnak minősülő AMB-FUBINACA fogyasztása is történt. Az AB-FUBINACA és az AMB-FUBINACA is a szintetikus kannabinoidok közé tartozik, herbál, biofü néven kerül forgalomba. Az 5F-MDMB-PINACA és az 5F-ADB-PINACA hasis és marihuána hatóanyagához hasonló hatású, mesterségesen előállított vegyületek, illetve szintetikus kannabionidok, melyek új pszichoaktív anyagnak minősülnek.

[30] II. 1. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen I. rendű, II. rendű és IV. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

[31] Az I. rendű és a II. rendű terhelt külön beadványokban előterjesztett, de lényegében azonos tartalmú indítványukat a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapították. Indítványaik lényege szerint mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság tévesen minősítette a terhükre rótt, új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos cselekményeiket, helyesen csupán az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettének a Btk. 184. § (4) bekezdés I. fordulat b) pontja szerinti alakzatát lehetett volna mindkettőjük terhére megállapítani. Ez pedig azt jelenti, hogy a bíróság a jogerős ítéletében az I. rendű terhelttel szemben kettőtől nyolc évig, a II. rendű terhelttel szemben öt évtől tizenöt évig terjedő büntetési tételkeret alapulvételével szabta ki a büntetést, noha a helyes minősítés szerint a kiszabható büntetés felső határa csak három évig terjedő szabadságvesztés volt. Ezért elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra utasítását indítványozták, míg másodlagosan a helyes minősítés alapulvételével jelentősen enyhébb büntetés kiszabását kérték.

[32] Mivel az indítványok a téves minősítésre vonatkozó jogi indokolást nem tartalmaztak, a Kúria a Be. 656. § (1) bekezdése alapján felhívta az I. rendű és a II. rendű terhelteket indítványaik kiegészítésére.

[33] I. rendű terhelt a Kúria felhívására indítványát akként indokolta, miszerint a bünszövetségben elkövetés nem állapítható meg a terhére; a terheltek nem ismerték egymást, tevékenységüket nem hangolták össze, közöttük hierarchikus viszony nem volt és nem is tudtak egymás cselekményeiről. Az eljárás során a szerepkörök nem lettek tisztázva. A II. rendű terhelt soha nem adta át az anyagot nevelési-oktatási intézmény közelében, a XII. rendű terhelt nem tőle, hanem a VIII. rendű terhelttől vásárolt. A bíróság nem tisztázta a III. rendű terhelt vallomásai közötti eltéréseket, aki egyébként is haragos viszonyban állt vele. Az általa forgalmazott „JWH por” 2017. május 17. napja előtt „nem volt tiltólistán”, ezért az azt megelőző időszak nem is lehetett volna vizsgálat tárgya. Törvénysértő a visszaesői minőségének megállapítása is, továbbá abszolút eljárási szabálysértésként értékelte, hogy a nyomozás során első ízben bódult állapotban, védő jelenléte nélkül került kihallgatásra.

[34] II. rendű terhelt a Kúria felhívására indítványát akként indokolta, hogy a csekély mennyiség felső határát meghaladó kereskedés az irányadó tényállásból sem tűnik ki.

Emellett a büntetése eltúlzott és a bíróságok azt sem vették figyelembe, hogy a III. rendű terhelt a vallomását nem tartotta fenn. A XII. rendű terhelt beszámíthatósága nem lett kivizsgálva, noha eddigi életvitele arra alapot adott volna. 2017. márciusa előtt az akkori élettársával közös email- címe volt, amit az élettársa használt.

[35] A jogerős ítélet ellen IV. rendű terhelt is felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, melyben annak törvényi okát (Be. 649. §) nem jelölte meg. Indokolása szerint mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság több hibát követett el az eljárása során, ezek mibenlétét azonban nem jelölte, kizárólag az első fokon eljáró tanács elnökének és az ügyész elfogultságára utalt.

[36] Ezért a Kúria a Be. 656. § (1) bekezdése alapján IV. rendű terheltet is az indítványa kiegészítésére hívta fel.

[37] Ezen felhívásnak eleget téve a IV. rendű terhelt érdemben az I. rendű és a II. rendű terhelt eredeti indítványával azonos tartalmú indokolást terjesztett elő. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozással azt kifogásolta, hogy – a csekély mennyiség felső határát meghaladó kereskedői magatartás hiányában – esetében is csak az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettének a Btk. 184. § (4) bekezdés I. fordulat b) pontja szerinti alakzatát lehetett volna a terhére megállapítani. Így vele szemben a halmazati büntetés felső határa is csak öt évig terjedő szabadságvesztés lett volna, szemben a jogerős ítéletben alapul vett két évtől tíz évig terjedő büntetési tételkerettel. Ezen túl arra utalt, hogy az új pszichoaktív anyag vizsgálata és jellegének megítélése minden esetben szakértői kérdés.

[38] Erre tekintettel a IV. rendű terhelt is elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra utasítását, míg másodlagosan a helyes minősítés alapul vételével jelentősen enyhébb büntetés kiszabását kérte.

[39] 2. A Legfőbb Ügyészség BF.1476/2023/2. számú átiratában az I. rendű és a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[40] Indokai szerint az indítványok azon részeikben, amelyben a jogerős ítélet ténymegállapításait támadták, törvényben kizártak. Ugyancsak törvényben kizárt a felülvizsgálat az I. rendű terhelt által a II. rendű terhelt érdekében előterjesztett kifogásai alapján. Nem kerülhet sor felülvizsgálatra a terhelt visszaesői minősége kapcsán, illetve a terhelt által állított, a nyomozás során megvalósult eljárási szabálysértések miatt sem.

[41] Érdemben utalt arra, hogy a másodfokú bíróság ítélete [105] bekezdésében pontosította az I. rendű és a II. rendű terhelt cselekményeivel érintett új pszichoaktív anyag mennyiségét; aszerint ez a mennyiség az I. rendű terhelt esetében a csekély mennyiség felső határának majdnem a négyszerese, a II. rendű terhelt esetében pedig több mint a négyszerese.

[42] A Legfőbb Ügyészség az indítványokban foglalt privilegizált eset megállapítását azért sem tartotta lehetségesnek, mert az elkövetéskor hatályos Btk. 184. § (4) bekezdése szerint a privilegizált esetet a csekély mennyiségű új pszichoaktív anyag kínálása, átadása valósítja meg, a csekély mennyiségre elkövetett forgalomba hozatal és kereskedelem azonban továbbra is a Btk. 184. § (1) bekezdése szerinti alapeset körében értékelendő.

[43] Az I. és a II. rendű terhelteknek azon cselekménye, hogy 23 alkalommal rendeltek meg postán keresztül új pszichoaktív anyagot, azt fogyasztásra készre előkészítették, majd fogyasztók és további viszont eladók részére készpénz ellenében értékesítették, a kereskedelem fogalmát meríti ki.

[44] A Legfőbb Ügyészség kiemelte, hogy az I. rendű terhelt indítványában szereplő „JWH pornak” megfeleltethető vegyületekre a tényállás nem tartalmaz utalást. Az irányadó tényállás ugyanakkor tartalmazza azt is, hogy az I. rendű terhelt a fogyasztásra előkészített

anyag kisebb részét elfogyasztotta, nagyobb részét továbbértékesítette, az általa elfogyasztott anyag az elsőfokú ítélet [208] bekezdésében írtak szerint 5F-MDMB-PINACA, AMB-FUBINACA és EMB-FUBINACA elnevezésű új pszichoaktív anyagokat tartalmazott. Ugyanezt, 5F-MDMB-PINACA-t, AMB-FUBINACA-t tartalmazott az I. rendű terhelt által a IV. rendű terheltnek értékesített és a IV. rendű terheltől lefoglalt növényi törmelék {elsőfokú ítélet [216] bekezdés}. Ezekből pedig következtetést lehet levonni az I. rendű terhelt által növényi törmelék, illetve por formájában értékesített szintetikus kannabionidok hatóanyag-tartalmára.

[45] A bünszövetségben történő elkövetés megállapíthatóságával kapcsolatban a Legfőbb Ügyészség azt fejtette ki, hogy az egymással élettársi, majd házastársi kapcsolatban álló I. és II. rendű terhelt cselekvőségében a bünszövetség valamennyi törvényi eleme tetten érhető. A szervezettség megnyilvánul kettejük szoros együttműködésében az új pszichoaktív anyagok közös rendelése, postai átvétele, tárolása, feldolgozása és értékesítése során. A bünszövetség megállapításához nem szükséges, hogy a tagok valamennyi terhelt-társukat ismerjék és valamennyi terhelt-társukkal közös akaratelhatározásban cselekedjenek. A felülvizsgálati indítványban hiányolt alá-fölérendeltség pedig valójában nem a bünszövetség, hanem a bünszervezet ismérve.

[46] Mindezekre tekintettel a Legfőbb Ügyészség I. rendű és II. rendű terhelt esetében a jogerős ítélet hatályban tartását indítványozta.

[47] A Legfőbb Ügyészség a BF.1578/2023/2. számú átiratában IV. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát törvényben kizártnak tartotta és annak elutasítására tett indítványt.

[48] Álláspontja szerint a következő bírósági gyakorlat szerint az elfogultságra alapított felülvizsgálat a törvényben kizárt, ha a terhelt

- már az alapügyben kimerítette a bírói elfogultságra hivatkozás lehetőségét (Kúria Bfv.II.1.498/2018/5., Bfv.II.314/2019/7., Bfv.II.1.212/2019/6.),

- az álláspontja szerint kizárási ok megvalósítására vezető tényről már az ítélet jogerőre emelkedése előtt tudomással bírt, ennek ellenére azt az alapügyben nem érvényesítette (Kúria Bfv.III.433/2019/8., Bfv.I.499/2020/4., Bfv.I.509/2020/2.), valamint, ha

- az ítélet jogerőre emelkedését követően a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontjára alapított indítványát a Be. 15. § (4) bekezdésében meghatározott határidőn túl terjesztette elő.

[49] Tekintettel arra, hogy a IV. rendű terhelt kifejezetten az elsőfokú bírói tanács elnöke ellen hivatkozott elfogultságra, így ebből következően ezzel már az elsőfokú eljárásban szembesülnie kellett. Erre figyelemmel a Be. 15. § (4) bekezdésében a kizárás iránti bejelentésre előírt határidő elmulasztása is megállapítható.

[50] Az ügyész kizárására vonatkozó eljárási szabályok pedig annyiban speciálisak az eljárás más résztvevőire vonatkozókhoz képest, miszerint elbírálásukban a bíróságnak szerepe nincs. Az ügyész ellen bejelentett kizárási indítvány elbírálása az ügyészi szervezetrendszeren belül marad, azonban ilyen, a IV. rendű terhelt által – közelebből nem is megnevezett – ügyész kizárásáról rendelkező ügyészégi határozat nincs.

[51] A Legfőbb Ügyészség a BF.1578/2023/4. számú átiratában IV. rendű terhelt kiegészített indítványát is részben törvényben kizártnak, részben azonban már elbírálásra alkalmasnak, de alaptalannak tartotta.

[52] Kiemelte, hogy a másodfokú bíróság ítélete [115] bekezdésében a IV. rendű terhelt tekintetében is pontosította és rögzítette a cselekményével érintett új pszichoaktív anyag mennyiségét, ami éppen meghaladja a csekély mennyiség felső határát.

[53] Ugyancsak nem tartotta megállapíthatónak az enyhébb minősítést arra tekintettel sem, hogy a IV. rendű terhelt sem kínálással vagy átadással, hanem kereskedéssel valósította meg a

cselekményét. A IV. rendű terheltnek azon, a jogerős ügydöntő határozat tényállásában is rögzített cselekménye, mely szerint hosszabb időn keresztül számos további fogyasztó részére heti rendszerességgel készpénz vagy más értéktárgyak, avagy munkavégzés ellenében új pszichoaktív szert értékesített, a kereskedés fogalmát kimeríti.

[54] A Legfőbb Ügyészség az indítványban írt minősítést azért sem tartotta helyesnek, mert az az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette olyan két minősítő körülményére utal vissza – a Btk. 184. § (2) bekezdés b) és c) pont – melyek jelen ügyben fel sem merülnek és melyeket a bíróság nem is rótt a IV. rendű terhelt terhére. A bünszövetségben történő elkövetés – melyet a IV. rendű terhelt esetében az indítvány nem támadott – ugyanakkor törvényes; bár IV. rendű terhelt az új pszichoaktív anyag fogyasztókhoz (illetve a III/6. tényállási pontban írtak szerint a X. rendű terhelttel keresztül a viszonteladó VIII. rendű terheltnek) ellentételezés fejében történő közvetlen eljuttatását egyedül végezte, jelentősége van annak, hogy két beszerzése forrása volt: I. rendű terhelt és felesége (I/3. tényállási pont), valamint III. rendű terhelt (II/2. tényállási pont). Közülük az I. rendű terhelt tudomással bírt arról, hogy a IV. rendű terhelt részben fogyasztásra, részben azonban továbbértékesítésre vette meg az új pszichoaktív anyagot {elsőfokú ítélet [214] bekezdés}. Az I. rendű terhelt ennek tudatában 2017 májusától 2017. október 28. napjáig hetente adott el új pszichoaktív anyagot a viszonteladó IV. rendű terheltnek, köztük ekként egy rendszeres beszállítói kapcsolat volt.

[55] Minderre tekintettel a Legfőbb Ügyészség IV. rendű terhelt tekintetében is a jogerős ítélet hatályban tartására tett indítványt.

[56] 3. A Legfőbb Ügyészség átiratára a II. rendű terhelt írásban tett észrevételt, amiben sérelmezte, hogy a jogerős ítélet számos ténymegállapítása kizárólag a XII. rendű terhelt vallomásán alapul, akit nem tart beszámíthatónak és a vele való szembesítését is hiába kérte. Vitatta, hogy a le nem foglalt anyag hatóanyag-tartalma megállapítható lenne. Rendeléseinek mennyiség sem tisztázott. Az I. rendű terhelt 2017 márciusában még nem használhatta az ő email-címét, mert nem is ismerték egymást. Terhelt-társai közül egyébként az I. rendű, a III. rendű, a IV. rendű és az V. rendű terhelteket mint családtagjait ismerte, a többieket egyáltalán nem. Az enyhítő körülményeket nem vették figyelembe, noha ő nem kereskedett új pszichoaktív anyaggal, és a XII. rendű terheltnek sem adott át olyat. Büntetését terhelt-társaival összehasonlítva is eltúlzottnak vélte és annak enyhítését kérte.

[57] **III.** Az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű terheltek által előterjesztett felülvizsgálati indítványok nem alaposak.

[58] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra – és nem ténybeli hibákra – hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[59] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság jogerős ítéletében a terhelt cselekményének törvénysértő minősítésének folytán törvénysértően súlyos büntetést szabott ki.

[60] A felülvizsgálati indítványában mindhárom terhelt kifogásolta azt, hogy a bíróság jogerős ítéletében az új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos cselekményüket tévesen minősítette a Btk. 184. § (1) bekezdés negyedik fordulata, valamint a (2) bekezdés a) pontja szerint, illetve a II. rendű terhelt esetében – azzal halmazatban – a Btk. 184/A. § (1) bekezdés c) pont cb) alpont és (2) bekezdés a) pontja szerint is, mert az helyesen – a II. rendű terhelt esetében egységesen – a Btk. 184. § (4) bekezdés I. fordulat b) pontja szerint minősül és e minősítési hibára tekintettel a velük szemben kiszabott büntetés törvénysértően súlyos.

[61] Kétségtelen, hogy a jogerős ítéleti minősítés szerinti bűncselekmény büntetési tétele kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, míg az indítványok szerint helyesnek tartott bűncselekményé három évig terjedő szabadságvesztés. Ekként – az indítvány alapos volta esetén – az I. rendű és a II. rendű terhelttel szemben kiszabható büntetés felső határa három évre, a IV. rendű terhelt esetében – helyesen – öt évet el nem érő tartamú szabadságvesztésre módosulna. Bár ezeket a tartamakat egyik terhelt büntetése sem haladja meg, azonban az indítvány helyesen hivatkozott arra, hogy ebben az esetben valóban helye van a felülvizsgálatnak akkor is, ha a jogerős ítéletben kiszabott büntetés a helyes minősítés alapul vételével is kiszabható, azonban akként az eltúlzottan súlyos vagy enyhe [Kúria Bfv.II.158/2023/9. (BH 2024.29.)].

[62] Ezért az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű terhelt indítványának ezen részei alapján a felülvizsgálatnak az indítványokban megjelölt okból helye van.

[63] 2. Az indítványban törvényes minősítésnek tartott, a Btk. 184. § (4) bekezdés I. fordulat b) pontja szerinti bűncselekményt az követi el, aki csekély mennyiségű új pszichoaktív anyagot hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva vagy a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal létesítményében kínál. Ugyanezt a bűncselekményt követi el – az említett törvényhely második fordulata szerint – az is, aki a megjelölt minőségében, illetve elkövetési helyeken csekély mennyiségű új pszichoaktív anyagot átad.

[64] Az irányadó tényállás szerint azonban a terhelték egyike sem volt hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy és az elkövetésre sem a fent írt helyszíneken került sor, így egyértelműen megállapítható, hogy az indítványokban megjelölt minősítés egyik terhelt esetében sem merülhet fel.

[65] Az indítványok tartalmából az tűnik ki, hogy a terhelték állításuk szerint csupán csekély mennyiségű új pszichoaktív anyagot adtak át, nem bünszövetség keretei között. Ebben az esetben cselekményük a Btk. 184. § (4) bekezdés a) pontja szerint minősülne, aminek büntetési tétele még enyhébb, csupán egy évig terjedő szabadságvesztés.

[66] Ahhoz azonban, hogy ez a – és ne a jogerős ítélet szerinti – minősítés legyen a helytálló, az I. és a IV. rendű terhelt esetében három, a II. rendű terhelt esetében négy feltétel egyidejű teljesülése szükséges.

[67] A terhelték cselekménye a jogerős ítélettől eltérően akkor minősül a minősül enyhébben, ha az

- csupán csekély mennyiséget érint, valamint
- a terhelték azt nem kereskedéssel, hanem kínálással vagy átadással és
- nem bünszövetségben követték el.

[68] Ezen túlmenően a II. rendű terhelt tekintetében az is az enyhébb – és egyúttal egységes – minősítés feltétele, hogy az új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos valamennyi magatartása a Btk. 184. §-a szerinti tényállás keretei közé illeszkedjen, ne fejtsen ki olyan magatartást, ami a más bűncselekményt valósít meg.

[69] A fenti feltételek konjunktívák, azaz csak akkor elégségesek az enyhébb minősítés megállapításához, ha valamennyi feltétel megvalósul; ez azt jelenti, hogy az enyhébb minősítést egyetlen feltétel hiánya is kizárja.

[70] Ehhez képest jelen ügyben az állapítható meg, hogy mindhárom terhelt tekintetében az enyhébb minősítés összes feltétele hiányzik.

[71] 3. Ezek sorra vételét megelőzően azonban a Kúriának ki kell térni arra, hogy a felülvizsgálat alapvető szabálya, miszerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben

megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. Ezzel összhangban rendelkezik úgy is a törvény, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[72] A tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Következésképp a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Az eljáró bíróságok által levont jogi következtetések – így a bűnösség megállapításának és a cselekmény jogi minősítésének – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el.

[73] Ehhez képest nem lehet felülvizsgálat tárgya az terheltek cselekményeivel érintett új pszichoaktív anyag mennyiségének megállapítása, a III. rendű és a XII. rendű terhelt vallomásainak értékelése és az a tény sem, hogy a II. rendű terhelt hol adta át XII. rendű terheltnek az új pszichoaktív anyagot (utóbbi már csak azért sem, mert arra nem a II. rendű terhelt, hanem kizárólag az e cselekményben nem érintett I. rendű terhelt hivatkozott). A jogerős ítéleti ténymegállapítás módja és alapja a felülvizsgálatban közömbös, annak támadhatatlanságát nem érinti. Következésképp a Kúria csak azt vizsgálhatta, a jogerős ítéletben foglalt tényállásból a terheltek cselekvősége kapcsán valóban csak csekély mennyiségű új pszichoaktív anyag érintettsége tűnik-e ki, azt milyen elkövetési magatartással valósították meg és megállapíthatók-e abból a bünszövegség ismérvei, továbbá azt, hogy a II. rendű terhelt azon magatartása, miszerint rendszeresen adott el a XII. rendű terhelt részére új pszichoaktív anyagot az általános iskola közelében, önálló bűncselekményt valósít-e meg vagy a Btk. 184. §-ának keretei között értékelendő.

[74] 4. A fentieket sorra véve az alábbiak állapíthatók meg.

[75] 4.1. A Kúria már utalt arra, miszerint a felülvizsgálat kizárólag a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapulvételével végezhető el. Jogerős ítéleti tényállás alatt a másodfokú bíróság által ítélezésnek alapjául elfogadott tényállás kell érteni. A másodfokú eljárásban ugyanis az elsőfokú ítéleti tényállás az irányadó; azt azonban a másodfokú bíróság kiegészítheti, illetve helyesbítheti; a tényállás ezekkel a kiegészítésekkel, illetve helyesbítésekkel irányadó a felülvizsgálati eljárásban (Kúria Bfv.I.1047/2022/8., EBH 2011.2385.I.).

[76] Az elkövetéskor hatályos Btk. 184/D. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a Btk. 184-184/C. § alkalmazásában az új pszichoaktív anyag csekély mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a 2 gramm mennyiséget nem haladja meg; a só formában előforduló vegyületek esetén tiszta hatóanyag-tartalom alatt a bázis formában megadott hatóanyag-tartalmat kell érteni. Megjegyzendő, hogy az új pszichoaktív anyag csekély mennyiségének felső határát az elbíráláskor már a Btk. 461. § (5) bekezdése vegyületcsoportonként eltérően határozta meg, azonban azok egyike sem több 2 grammnál; ehhez képest az elbíráláskori törvény alkalmazása enyhébb megítélést a terheltek számára nem eredményezne.

[77] Jelen esetben a másodfokú bíróság kiegészítette a tényállást azzal, hogy mindhárom terhelt esetében megállapította a cselekményeikkel érintett új pszichoaktív anyag mennyiségét. Eszerint a terheltektől lefoglalt és le nem foglalt új pszichoaktív anyag hatóanyag-tartalma az I. rendű terhelt esetében 7,33 gramm, amely a csekély mennyiség felső határát meghaladja, annak majdnem a négyszerese, a II. rendű terhelt esetében 8,33 gramm, amely a csekély mennyiség felső határát meghaladja, annak több mint négyszerese, míg IV. rendű terhelt esetében 2,05 gramm, amely éppen meghaladja a csekély mennyiség felső határát {másodfokú ítélet [105] és [115] bekezdés}.

[78] Ekként az I. rendű és IV. rendű terhelt esetében már önmagában ebből félreérthetetlenül kitűnik, hogy esetükben a privilegizált eset megállapítása fel sem merülhet, hiszen cselekményüket nem csekély mennyiségű új pszichoaktív anyagra követték el.

[79] A II. rendű terhelt esetében az irányadó tényállás azt tartalmazza, hogy e terhelt 10 hónapon keresztül – annak egy pontosan meg nem állapított tartamú részében oktatási intézmény közvetlen közelében – adott el napi öt gramm növényi törmelék XII. rendű terheltnak, és az így megvett összesen 1500 gramm növényi anyag új pszichoaktív hatóanyag-tartalmának becsült mennyisége 1,5 gramm, mely nem haladja meg a csekély mennyiség felső határát {elsőfokú ítélet [211]-[213] bekezdés}.

[80] Ebből tehát az következik, hogy a II. rendű terhelt cselekményeivel érintett, összesen 8,33 gramm tiszta hatóanyagú új pszichoaktív anyagból csak csekély mennyiség került oktatási intézmény közvetlen környezetében eladásra. Azonban ez azt is jelenti, hogy a 8,33 grammból az 1,5 grammot leszámítva a II. rendű terhelt további, 6,83 gramm tiszta hatóanyag-tartalmú új pszichoaktív anyagot érintő magatartása ugyancsak a csekély mennyiség felső határának több mint háromszorosára elkövetett, így ez a mennyiség az ő esetében is önmagában kizárja a Btk. 184. § (4) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekmény megállapíthatóságát.

[81] 4.2. A Btk. 184. § (4) bekezdésének szövegezése egyértelműen kifejezésre juttattja, hogy a törvény az (1) bekezdésben felsorolt elkövetési magatartások közül kizárólag a kínálást és az átadást rendeli – csekély mennyiségre történő elkövetés esetén – enyhébben büntetni.

[82] Az új pszichoaktív anyaggal visszaélés Btk. 184. § (1) bekezdése szerinti további – enyhébb megítélést csekély mennyiség esetén sem eredményező – elkövetési magatartásai a forgalomba hozatal és a kereskedés.

[83] A kereskedés fogalmát a kábítószer kapcsán az 1/2007. BJE jogegységi határozat határozta meg. Az ebben elvi élel kifejtettek szerint a kereskedés során adásvételek által valósulnak meg, haszonszerzésre irányulnak és magukba foglalnak minden olyan tevékenységet, amely elősegíti, hogy a kábítószer eljusson a viszonteladóhoz vagy a fogyasztóhoz. Ezek közé tartozik a kábítószernek kereskedés céljából történő megszerzése, készletezése is, amely magatartás befejezett önálló tettesi cselekmény. A kereskedés folyamatos jellegű tevékenység, amely rendszeres, ismétlődő adásvételekből tevődik össze. A kábítószerrel kereskedőnek ismétlődően vásárolnia kell ahhoz, hogy a kábítószer tovább tudja értékesíteni. Ehhez képest a kábítószer-kereskedés céljára történő megszerzése (megvétele) önmagában akkor is a kereskedés keretébe illeszkedő elkövetési magatartás, ha ahhoz többletmagatartás nem kapcsolódik.

[84] A jogegységi határozatban kifejtettek – az elkövetési magatartások azonosságára figyelemmel – irányadók új pszichoaktív anyag esetén is.

[85] Jelen esetben az irányadó tényállás szerint mindhárom terhelt hosszabb időn keresztül, rendszeresen vásárolt és adott el új pszichoaktív anyagot további viszonteladók és fogyasztók részére is, ekként tevékenységük közel sem merült ki kínálásban vagy átadásban, hanem az új pszichoaktív anyaggal kereskedtek. Ez pedig a bűncselekmény privilegizált esetének megállapítását ugyancsak önmagában, mindhárom terhelt esetében kizárja.

[86] 4.3. A Kúria utal arra, hogy a Btk. 184. § (4) bekezdés a) pontja az (1) bekezdés szerinti bűncselekmény, b) pontja pedig a (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti bűncselekmény enyhébb minősülését teszi lehetővé csekély mennyiségű új pszichoaktív anyag kínálása vagy átadása esetén. A bünszövetségben való elkövetést azonban a Btk. 184. § (2) bekezdés a) pontja szabályozza minősített esetként. Bünszövetségben való elkövetés esetén tehát a törvény a további feltételek megléte esetén sem biztosítja az enyhébb megítélést.

[87] A Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontja szerint bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezetten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet.

[88] Jelen esetben az irányadó tényállásból a fenti elemek maradéktalanul kitűnnek. Az új pszichoaktív anyagot a II. rendű terhelt rendelte meg az internetről, a csomagokat az I. rendű és a II. rendű terhelt felváltva hozták el a postáról és a megvásárolt port a közös lakásukon, esetenként együttműködve készítették elő fogyasztásra kész állapotúra, majd egymás tevékenységéről tudva értékesítették azt. Szó nincs tehát arról, hogy a terheltek csupán családtagként ismerték egymást és külön-külön tevékenykedtek volna, ellenben az tűnik ki, hogy a bűncselekményeket közösen, szervezetten követték el.

[89] A IV. rendű terhelt ugyancsak rendszeresen vásárolt új pszichoaktív anyagot továbbértékesítési céllal az ügy több terheltjétől, köztük az összehangoltan tevékenykedő I. rendű és II. rendű terheltektől is. A tartós és rendszeres szállítói-megrendelői kapcsolat a bűnszövetségben való elkövetést önmagában megalapozhatja, ha az annak keretében megvalósuló adásvételek előzetes megállapodáson nyugvó, előre megszervezett ügyletek (Kúria Bfv.III.1479/2016/10.). Jelen esetben a IV. rendű terhelt esetében erről van szó.

[90] A bűnszövetség már két személy részvételével megvalósul. E feltétel az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű terhelt tekintetében is adott, így közömbös az I. rendű terhelt azon kifogása, miszerint a terheltek valamennyien nem ismerték egymást. A hierarchikus szervezettség hiányára való hivatkozása pedig azért közömbös, mert azt a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja a bűnszervezet, és nem a bűnszövetség tényállási elemeként határozza meg.

[91] A bűnszövetséghez nem szükséges, hogy az elkövetők valamennyi cselekményre, azok részleteire kiterjedően előzetesen mindenben megállapodjanak, hanem e minősítő körülmény megállapíthatóságához elegendő a hallgatólagos, de félreérthetetlenül ismétlődő bűnözésre irányuló magatartás is [Kúria Bfv.III.1465/2016/6. (BH 2017.253.)]. Ez jelen esetben az I. rendű és a II. rendű terhelt közös beszerző, előkészítő, majd értékesítő tevékenységével, illetve a IV. rendű terhelt rendszeres, ugyanazon személyektől – köztük az I. rendű és a II. rendű terheltektől való – beszerzéseivel maradéktalanul megvalósult.

[92] Ekként tehát a Btk. 184. § (4) bekezdése szerint minősített eset megállapítását mindhárom terhelt tekintetében kizárja a bűnszövetségben való elkövetés is.

[93] 4.4. A II. rendű terhelt indítványából az tűnik ki, hogy sérelmezte cselekményének a Btk. 184/A. §-a szerinti minősítését is, álláspontja szerint az egységesen a Btk. 184.§-a szerint minősül.

[94] A bíróság jogerős ítéletében azonban helyesen állapította meg, hogy a Btk. 184. §-a és a Btk. 184/A. §-a két önálló törvényi tényállást szabályoz, nevezetesen az új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos terjesztői magatartásokat az előbbi esetben kizárólag felnőttkorú, míg az utóbbi esetben kizárólag tizennyolcadik életévét be nem töltött személyeket érintően, ideértve azt is, ha a felnőttkorú részére történő értékesítés a körülményei folytán rejtik magukban a fiatalok veszélyeztettségének elvi lehetőségét. A különböző alaptényállásokra tekintettel nem lehet szó tehát arról, hogy a súlyosabb elkövetési magatartás elnyeli az enyhébbet, hanem a két önálló bűncselekmény – amennyiben tényállási elemeik külön-külön maradéktalanul megvalósulnak – valóságos anyagi halmazatot alkot.

[95] Jelen esetben az állapítható meg, hogy a II. rendű terhelt az elkövetési időszak egy részében az általa eladott új pszichoaktív anyagot egy általános iskola közvetlen közelében adta át a XII. rendű terhelt részére. Ezt a törvény a Btk. 184/A. § (1) bekezdés c) pont cb) alpontja szerint rendeli büntetni, így az a Btk. 184. §-ának keretei között nem értékelhető. A két bűncselekmény halmazatának megállapítása ezért a jogerős ítéletben törvényes.

[96] Ugyanakkor a jogerős ítéleti tényállásból kitűnik, hogy e cselekményt a II. rendű terhelt valóban csekély mennyiségre követte el. A Btk. 184/A. § (4) bekezdése azonban csak a bűncselekménynek az (1) bekezdés a) pontjában és a c) pont ca) alpontjában írt alakzata esetén biztosítja az enyhébb elbírálást. Jelen esetben nem vitás, hogy a közös megállapodáson nyugvó tartós szállítói-megrendelői kapcsolat a II. rendű és a XII. rendű terhelt között is megvalósult, így a II. rendű terhelt ezen magatartása során – azt önállóan vizsgálva – is bünszövetségben kereskedett az új pszichoaktív anyaggal. A bünszövetség és a kereskedelem pedig még csekély mennyiség esetén is külön-külön kizárja a Btk. 184/A. §-a szerinti bűncselekmény privilegizált esetének megállapíthatóságát is.

[97] A jogerős ítélet tehát a törvénynek megfelelően minősítette az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű terhelt cselekményét a Btk. 184. § (1) bekezdés negyedik fordulatába ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő, a II. rendű terhelt cselekményét ezzel halmazatban a Btk. 184/A. § (1) bekezdés c) pont cb) alpontjába ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettének is.

[98] 5. Amennyiben pedig a jogerős ítéletben a terhelt cselekményeinek minősítése törvényes, a büntetés mértékének önálló felülvizsgálatára nem kerülhet sor. Felülvizsgálat tárgya ugyanis csak akkor lehet a jogerős ügydöntő határozatban kiszabott büntetés, ha annak törvénysértő volta a cselekmény téves minősítésének következménye, avagy, ha az nemében vagy mértékében a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik. A téves minősítésre vonatkozó kifogás a fentiek szerint nem bizonyult helytállónak, kötelező büntetéskiszabási szabály sérelmét pedig az indítvány sem állította.

[99] A helyes minősítés mellett, a büntetéskiszabás kötelező szabályának megsértése nélkül kiszabott büntetés önmagában nem képezheti a felülvizsgálat tárgyát, így az sem, hogy a bíróságok a büntetéskiszabás során a büntetés célját (Btk. 79. §), a büntetéskiszabás elveit (Btk. 80. §), illetőleg a büntetéskiszabás során értékelhető (súlyosító, enyhítő) tényezőkről szóló 56. BK állásfoglalást miként veszik figyelembe [Kúria Bfv.I.1134/2018/21. (BH 2019.158.II.), Bfv.I.415/2016/7. (BH 2016.264.II.)].

[100] Jelen esetben az állapítható meg, hogy az I. rendű és a IV. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés a velük szemben irányadó büntetési tétel keretein belülre esik, a II. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés tartama pedig nem éri el az esetében irányadó törvényi alsó határt, azonban kiszabására a Btk. 82. § (1) bekezdése és (2) bekezdés b) pontja lehetőséget adott. Ekként a büntetések mértékének megváltoztatására a felülvizsgálati eljárásban nem kerülhet sor.

[101] 6. A terhelti indítványok számos olyan további kifogást is tartalmaztak, melyek kapcsán a felülvizsgálat törvényben kizárt. Ezek közül a Kúria a korábbiakban már érintette a tényállás támadásának tilalmát [Be. 650. § (2) bekezdés, Be. 659. § (1) bekezdés], valamint – mivel a Be. 651. § (2) bekezdése a terhelttársat, illetve a házastársat (utóbbit a kényszergyógykezelés esetét kivéve) nem határozza meg felülvizsgálati indítvány előterjesztésére jogosultként – az I. rendű terhelt által a II. rendű terhelt érdekében előterjesztett kifogás törvényi kizártságát is.

[102] Ezen túlmenően azonban az I. rendű terhelt kifogásolta a nyomozás során – állítása szerint – bódult állapotban történt kihallgatását, valamint visszaesői minőségének megállapítását is. Előbbi kapcsán a Kúria utal arra, hogy eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálatnak csak a Be. 649. § (2) bekezdésében megjelölt okokból van helye, melyek között azonban a vádemelést megelőzően megvalósult eljárási szabálysértés nem szerepel. Ezért ilyen szabálysértés miatt felülvizsgálatnak fogalmilag nem lehet helye.

[103] A visszaesői minőség téves megállapítása okán pedig arra kell utalni, hogy a Be. 650. §-a a felülvizsgálat egyéb korlátait is meghatározza. A Be. 650. § (1) bekezdés c) pontja

szerint nincs helye felülvizsgálatnak, ha az esetleges törvénysértés egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatása útján orvosolható.

[104] A Be. 671. § 16. pontja szerint pedig egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatásának van helye, ha a bíróság az alapügyben a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem rendelkezett, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett a terhelt visszaesői minőségéről. Következésképp ezen okból a felülvizsgálat törvényben kizárt.

[105] Az I. rendű terhelt azon hivatkozása pedig, miszerint a „JWH-por” a terhére rótt időszak egy részében nem szerepelt az új pszichoaktív anyagok listáján, azért közömbös, mert a jogerős ítélet ilyen anyaggal kapcsolatos magatartást nem rótt a terhelt terhére.

[106] A tényállás törvényben tilalmazott támadása okán törvényben kizárt a II. rendű terhelt azon hivatkozása is, melyben – az elkövetési időszak egy részére vonatkozóan – a tevékenységéhez kapcsolódó email-cím használatát vitatta, illetőleg amelyben a XII. rendű terhelt vallomásának elfogadását kifogásolta.

[107] A IV. rendű terhelt indítványa kapcsán arra kell utalni, hogy felülvizsgálatban az elfogultságra történő hivatkozás nem általában kizárt és az bíró tekintetében a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontján, ügyész tekintetében pedig a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontján keresztül, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálat tárgya lehet, azonban annak szigorú feltételei vannak. A bíró elfogultsága – amint azt az Alkotmánybíróság 25/2013. (X.4.) AB határozata is egyértelművé teszi – akkor érvényesíthető, ha az alapjául szolgáló ok a jogerős ítélet meghozatala után jutott az indítványozó tudomására és ebben az esetben is szükséges a Be. kizárásra vonatkozó rendelkezéseinek maradéktalan betartása.

[108] A bíró elfogultságára vonatkozó indítványt mindig olyan konkrét ténnyel kell alátámasztani, ami valószínűvé teszi, hogy a bírótól az ügy elfogulatlan megítélése az ügy tényein és a vonatkozó jogszabályokon kívül eső körülmények miatt nem várható el. Ilyen körülményt a terhelt egyáltalán nem jelölt meg, kizárólag elítélésének tényéből következett az eljáró elsőfokú tanács elnökének elfogultságára. Annak feltételezése, miszerint a bírót kizárólag csak a terhelttel szembeni személyes – a terhelt által meg nem jelölt okon alapuló – elfogultsága készíthette a terhelt számára kedvezőtlen határozat meghozatalára, az elemi logika szabályai szerint sem megalapozott. Meg kell jegyezni azt is, hogy a terhelt az elsőfokú tanács elnökének elfogultságára a másodfokú eljárásban nem, csupán az elsőfokú ítélet kihirdetését követően mintegy másfél évvel később előterjesztett indítványában hivatkozott.

[109] Ezzel pedig a Be. 15. § (3) és (4) bekezdésében írt szabályokat is megszegte, így e kifogása alapján felülvizsgálatra nem kerülhet sor.

[110] Az ügyész állított elfogultsága kapcsán pedig arra kell utalni, hogy az arra vonatkozó indítvány elbírálása a Be. 28. § (6) bekezdése szerint az ügyészi szervezet keretei között marad. Így az ügyész elfogultsága csak akkor valósíthat meg felülvizsgálati okot, ha az ügyész a kizárását kimondó felettes ügyészi határozat ellenében jár el az ügyben. Jelen ügyben azonban ilyen határozat nem keletkezett.

[111] 7. Mindezekre tekintettel – miután a Kúria olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt – a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján I. rendű, II. rendű és IV. rendű terheltek tekintetében hatályában fenntartotta.

[112] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés nyomán – öttagú tanácsban járt el.

[113] **IV.** A végzés ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[114] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. július 4.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró